

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: ...
Kéziratok vissza nem adandók.

Előfizetési árak: ...
Kéziratok vissza nem adandók.

A haldokló vármegye.

Debreczen, decz. 11.

(K. B.) A vármegyei önkormányzat felett megkondították a halálharangot. — Teleki belügyminiszter s Tibád államtitkár lesznek a gyászoló közönséget pedig az önkormányzat igaz barátaí képezik.

Lassanként eltemetjük mindazt, a mi jó a múltból fennmaradt s Magyarországot átalakítjuk nem jogállammá, hanem olyan modern-állammá, melyben a kortes-érdekek hálózata mindig biztosítani fogja a kormány többségét, úgy hogy bárki lesz Magyarország miniszterelnöke, könnyű szerrel fog magának többséget alkothatni.

Nem a közigazgatás javításának czélja, hanem egyenesen Bécs érdeke kívánja azt, hogy a magyar önkormányzat — melynek talaján nőtt fel ezredéves alkotmányunk — megsemmisíthetők. Az önkormányzat az alkotmányosság gyökere. magát a gyökere akarják tehát elmeteszeni, hogy aztán a virág, az alkotmányosság elsenyvedjen, gyümölcsöt ne hozhasson. Jól van kiszámítva e fejse-csapás, mely élet-erőnknek egyik legizmosabb ágára fog lesújtani!

Nem a magyar közérdek, hanem — ismételjük — Bécs érdeke kívánja azt, hogy a magyar önkormányzatok megsemmisíthetők. Majd könnyebben elbánhatnak a magyar parlamentarizmus fellegvárával, ha annak bástyái, a megyei és városi önkormányzatok, rommá lóvetnek. Akkor aztán az a »tágabb hazá«, melyet Jókai ragyogó fantáziája olyan szépek fest, meg fog valósulni!

Hoch! Dreimal hoch!

A régi önkormányzat fényes napjának bucsu-sugarait az ideai tisztújítások képezik, melyek országszerte küszöbön állanak, — mert csaknem bizonyosra vehető, hogy ez lesz az utolsó vármegyei tisztújítás Magyarországon, — ezentúl az atyáskodó kormány megemelt bennünket azon teherrel, hogy tisztviselőket választunk, majd gondoskodik ő tisztviselőkről, kinevez a nyakunkra egy csomó beamertert, mintha már is torkig jól nem laktunk volna a kinevezett főispánokkal!

Hajdúvármegye tegnapi közgyűlése f. hó 19-ikére tüzte ki a tisztújító közgyűlést, — haem sajnosan kell konstataciónk, hogy már a tegnapi közgyűlés felett is ott lebegett — mint éjféli kísértet — a közigazgatás czélhívott államosításának bénító hatása. Az a tudat, hogy a vármegye ugy is nem sokára meghal, megfektette a lelkeket s e nyomott hangulatban több olyan határozatot hoztak, mintha már is bekövetkezett volna az állami közigazgatás boldogító ideje!

Az Osváth Ferencz ur indítványát, mely arra vonatkozott, hogy a pályázati kérvények beadásának határidejét a közgyűlés állapítsa meg — mint a törvény rendel, — nem pedig a főispán: elvetették! A közgyűlés többsége bele nyugodott abba, hogy minden jól van úgy, a hogy van, jóváhagyta a főispán által kitűzött pályázati határidőt — s e határozattal a főispáni omnipotenciát még inkább kiszélesítették!

Szabolcs vármegye közönségének átiratát, illetve azon indítványt, hogy az országgyűléshez felirat intéztessek a törvényhatóságok tisztviselő-választási jogának fenntartása és biztosítása végett: szintén elvetették! — Időselebbi neke tartották ezen indítványt, noha Teleki és Tibád nyilatkozataiból főbb körvonalaiban már ismerjük a közigazgatás államosításának tervét s tudjuk azt is, hogy a törvényhatóságoktól a tisztviselőik választásának joga elvétetni czéloztatik, — tehát egyáltalában nem lett volna felesleges tu-

datni a képviselőházzal, hogy Hajdúvármegye közönsége is ragaszkodik ezen igen fontos választási jogához!

Na de hát a bizottsági tagok többsége mo ha módán a fatalizmussal nyugodott bele a szerintök megváltoztatatlannak tartott dologba, nem gondolván meg, hogy a ki magán nem akar segíteni, azon az Isten sem segít!

E mohamedáni fatalizmus jellemzi a megyei közigazgatási bizottság hétfői ülését is. — Itt került ugyanis szóba Paksy Károly h.-bözörményi polgármester ügye is.

Paksy Károly h.-bözörményi polgármester ugyanis vonakodott aláírni azon közgyűlési határozatot, hogy H.-Bözörmény város közönsége irjon fel az országgyűléshez a honossági törvénynek Kossuthot száműző szakasza ellen, — H.-Bözörmény város közgyűlése e miatt aztán — igen helyesen — felfüggesztette Paksy Károlyt polgármesteri állásától.

Paksy Károly ur tehát olyan dolgot követelt el, a minőt a Bach-korszak beamterei se mertek volna cselekedni — és a közigazgatási bizottság mit tett? — Állítólagos formahiba miatt megsemmisítette a polgármestert felfüggesztő közgyűlési határozatot!

Kossuthot tehát szabad meggyalázni, szabad arczul verni, szabad számkivetni, — de a Szent Tisza Kálmánt azt ne bántásuk, mert ővé az ország, a hatalom, és a dicsőség!

A magyar embernek az imádkozáson kívül ugy sincs ma már egyéb joga, azért mi is imádsággal zárjuk czikkünköt: »Szabadíts meg, uram, a gonoszoktól!«

— Belföldi hírek. Kossuth Lajos honossága ügyében a budapesti megyei közgyűlés is kérvényt szándékozik intézni a képviselőházzal, hogy a honossági törvényt megváltoztassák. A rad polgársága népgyűlést tartott, melyen elhatározta, hogy az országgyűléshez 1000 polgár aláírásával ellátott feliratot intéz, melyben kifogást fog emelni a honossági törvény ellen. — A milénium ügyében a budapesti tudomány és műegyetemi olvasókor által kiküldött albizottság ma tartja első ülését. — Az a kadémia II-ik osztálya hétfőn ülést tartott, mely alkalommal Thaly Kálmán jelentést tett a konstantinápolyi újabb kutatásokról — Magyar nép és hajóépítési részvényszerűség alapítása tervezetük Budapest. A részvény-tőke 4 millió forintból állna. — A budapesti hadosztály új parancsnoka. A főváros felső katonai körében új evkor változás lesz, a mennyiben az eddigi hadosztály parancsnok nyugalomba lépte alkalomával új hadosztály-parancsnok érkezik Budapestre. A „Bud. Kor.“ szerint ugyanis: Grollert altábornagy, a budapesti 32. gyalog-hadosztály parancsnoka január 1-én nyugalomba lép és Triesztbe költözködik. — Helyette Ükkül gróf altábornagy, jelenleg a lovas-hadosztály parancsnoka Lembergben, veszi át a 32. gyalog-hadosztály parancsnokságát. A király ő Felsége január kezdetén Budapestre jön és hat hetet fog itt tölteni. A trónörökös halálának évfordulóján, — január 30-ikán az egész királyi család együtt lesz a budai várpalotában. Az ideai farsang alatt sem Bécsben, sem pedig Pesten nem lesznek udvari ünnepek.

— Országgyűlés. A képviselőház ülése decz. 10-án. A képviselőház tegnapi ülésén a már elfogadott törvényjavaslatok harmadszori felolvasása után részleteiben is letárgyalta s dr Neuman Armin néhány módosításával elfogadta a végjegyek oltalmáról szóló törvényjavaslatot. Ezután a dsvárvány-szeghalom-köti a szeghalom-füzeggyarmati és a somogy-szabolcs-barsci helyi érdeki vasutak engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat intézték el. Vita csak az utóbbitól volt, melynél Madarász József, br. Kaas Ivor, Horánszky Nádor és Baross Gábor miniszterek részt vettek.

A kérvények 15 sorjegyzékének tárgyalása során Hagara Viktor előadón kívül az egyes kérvényeknek br. Salmen Jeod, Iszakovich Milán, Madarász József, Herman Ottó, br. Kaas Ivor és Horváth Ádám szözlöttek. A honossági törvény módosítása iránt beadott

kérvényeket Madarász József és Polonyi Géza a szünet után kívánták volna elővetetni, de a miniszterelnök felszólalása után a ház már ki akarta mondani, hogy a kérvényeket az irattárba helyezi, midőn husz függetlenségi párti képviselő névszerinti szavazást kért és pedi mára. — E kérvények szorsa fölött tehát a ház csak ma fog dönteni.

Az ülés végén Tisza miniszterelnök válaszlótt Iszakovich Milánnak a szerb egyházi kongresszus, és Polonyi Gézának a rendjel adományozások ügyében hozzá intézett interpellációira.

A ház mindkét választ tudomásul vette.

— Külföldi hírek. Elhunyt a ma f. r. Gróf Lippe Lipót, volt porosz igazságügyminiszter, az egykori Hohenlohe miniszterium híres alakja s a Bismarck-ellenes politika egyik legnagyobb harczoza, Berlinben elhunyt. — Skócia és Írország közt vasutat tervez Watkin Edvard, az angol „vasut- király.“ A z influenza cz. lázbetegség már nem csak Pétervárot pusztít, de elhatolt Bécsbe is. Földrengést észleltek hétfőn Dalmáciában, Boszniában és Herzegovinában. A francia kamara bizottsága meg szavazta a kormány által kért 1,600,000 franknyi hitelt a titkos kiadásokra. B. oulan ger ellenjelöltjenek, Joffrinnak választását a francia kamara igazolta. — Anzengruber Lajos, a hiváló osztrák költő, tegnap éjjel elhunyt. Stanley sargony utján értesítette a brüsszeli városi tanácsot, hogy már közelebb Brüsszelbe érkezik. — Kréta-sziget alkotmánya. A szultán általános amnesztiát hirdetett azoknak, kik a legutóbbi kréti zendülésben részt vettek. Az ide vonatkozó császári fermán igen gyökeres módosításokat tesz Kréta-sziget alkotmányán s annak számos lényeges határozatát megváltoztatja.

Hazafias ifjuság.

Hunfalvy Pál a pesti egyetem tanára a napokban — a miat már bemutatottuk — nyílt leveleiben egyszerűen „politikai himpellerek“ -nek nevezte el az egyetemi ifjuságot, a miert Kossuth honossága mellett szót emeltek.

Ezek a „politikai himpellerek“ szombati gyűlésünkön Kolozsvárt is tanubizonyoságot tettek arról, hogy politikai érettség és hazafias dologban messze felette állanak például: Hunfalvy Pálnak!

A budapesti és kolozsvári egyetem, de más felsőbb tanodák nemes ifjusága hazafias lelkesedéssel és egyszersmind az ügyhöz méltó komolysággal és az érettség teljes higgadságával adott kifejezést annak a közérületnek, melyly a magyar nemzet Kossuth személye és politikai nagysága iránt viseltetik.

Ezek a nemes ifjak az ifju korral járó idealizmusnak, de egyszersmind a lényükkel egyefort erkölcsi szükségletnek hódoltak meg akkor, midőn felemelték a hazafiaság a szeretet és a törhelen ragaszkodás zászlóját a turini remete dicsőítésére.

Nem azért tevék, hogy a nemzetet felfrassák ideges közönyből, mert hisz a Kossuth tiszteletében a nemzet egy elválhatatlan, de tevék azért, hogy ók, mint a jövő nemzedéke — példát mutassanak az egymásra következő generációknak abban, miként kell a nemzet szellemi nagyságait megbecsülni minden olyan nemzetnek, a mely a jövőben is élni és számot tenni kíván. Ezen ifjuság csak a nemzet egyetemes követelésének kívánt er vényt szerezni akkor, midőn a maga részéről is sürgeti egy barbár törvény gonosz rendelkezéseinek megváltoztatását a legnagyobb magyar bálványozott személyével szemben.

Az ifjuság csak a hazafias kötelességeket tesz eleget akkor, midőn Kossuth Lajos állampolgári jogaiért szállott síkra, midőn eme jogok védelmében meglobogtatta a hazafiaság, a szeretet, az igazság zászlóját.

Büszkék lehetnek erre az akcióra. Büszkék ugy is miat magyarok, és ugy is mint ifjak.

Az ő hivatásuk, hogy lelkesüljenek nagy ideáért, hogy lelkesítsenek a szellem és a szív fegyvereivel.

Az ő szerepük, hogy példaadól járjanak a jövő nemzedékek előtt, mert ezek a nemzedékek vannak hivatva fenntartani teljes épségében ezt a szent földet, melyet magyarok hazájának nevezünk; ók vannak hivatva felvirágoztatni s régi nagyságába vissza helyezni a jövő Magyarországot.

jogtiprás, a kishitűség és a hazafiatlanság ellen.

A nemzet hálójára tették érdemessé magukat, midőn védelmet sürgettek a legnagyobb magyar polgári jogainak.

Igazságérzetüket szólaltatták meg akkor, midőn a nemzeti önzertet czélzatos lealacsonyítása ellen tiltakoztak.

A nemzet szívének érlükteéseit hozták kapcsolatba a köztudattal akkor, midőn a nemzet legnagyobb fiának homlokáról igyekeztek eltávolítani a hontalanság kínzó gondolatát.

Nemesen, tiszteletreméltóan cselekedtek, hogy szívük egész melegevel, értelmük egész világosságával, hazafiaságuk egész teljességével vétót kiáltottak a kis hitűségnek s elkárhoztatták a hazafiatlanság szemérmelen czinizmusát.

Igy kell viselkednie minden életképes és nagy feladatokra hivatott nemzet ifjuságának.

A nemzet jövője a szerint alakul és olyanná válik, a miyenné az ifju nemzedek idealizmusa és erkölcsi ereje formálja.

A nagy szellemek iránti tisztelet és meg hódolás azt jelenti, hogy az ifjuság a lelkesedés mellett értelmi és erkölcsi erőinek teljes fegyverzetével fog munkálni a jövő, a boldog, a nagy Magyarorszáért.

Isten áldása legyen munkájukon!

Főispáni lakoma és értekezlet.

Debreczen, decz. 11.

(T-r.) A f. hó 9-re hírtetett s megis tartott főispáni értekezlet és lakoma is elmult tehát, — mint sok más ehez hasonló szappanbuborék. Mire e sorok napvilágot látnak, még azok is kiheverhettek magukat, kiknek egy kis ke meny gombóc volt a nagy uri lakoma; s a vanyú utó izü a pezsgő. Mert ne higgye ám a t. olvasó, hogy akik a híres főuri lakomán résztvettek s igyekeztek elégt arczcel abban részt venni, csakugyan olyan nyugodt lett volna mindnyájuknak a lelkiösmerete is.

Biztosan merjük állítani, hogy mint Machbetnek Banquo szelleme — a lakomázók közül igen soknak megjelent az elárlúli szándékolt tisztárs, a megtagadott jó barát képe. És hogy ez nem frázis, bebizonyítjuk ezzel, miszerint teliver főispáni üszályhordozótól hallának oly nyilatkozatot: »bár csak a fél lábom törne el, csak be ne kelene jönnöm szavazni.« Természetesen az isten ma csodát senki kedvéért nem cselekszik, de a főispán igen, mert a legrealisabban gondolkodó ember kebeléből is kitépik az elvet, hűséget, szeretetet s meghunyászkodást plántálnak abba át. — A főispáni lakomán résztvettek egyrésze ilyen fajta ember volt.

Volt aztán egy tekintélyes szám, mely jött, hogy a drágát kivesse gyomrából. Ezeket ugy hívják köznyelven, hogy népség, katonaság. Hol a hatalomnak külsőségeket kell meg ragadni, hogy imponálhasson, az ilyenek nélkülözhetetlenek. Ezek az „et vos plaudite.“ Ignos fallunt, notisque sunt derisui.

A harmadik részt elenyésző, csekély számban, azok alkották, a kik a „tisztújító párt“-tól valóan kiküldve, hogy hallják meg az ott történeteket, kik még mernek reszkirozni egy kevés önállóságot a főispáni lakomával szemközt is.

Érdekes volt azon kevés „nemes“ viselkedése a lakomán, mikor a főispáni jelölt társzja után fölhangzott a hivatalos „eljen“ s azon kevés „nemes“ visszavonta poharát a kedvenczel való kocintás elöl.

Különbben pedig a főispán által összehitt értekezlet, csak egy kópönyeg volt, mely alatt aztán bátran, bőven, részletesen megállapíthaták a korteskedés módzatait. — Az egész értekezleten legfőbb volt a főispáni vacsora. Hogy ez így van, kiteszik onnan, hogy maga az értekezlet alig tartott egy rövid óráig s nem is terjeszkedett ki csak az alsipáni, főjegyzői, árvaszekéi elnök; s tisztújítási állásokra való kaddidálásra, mert — az értekezleten tett egy megjegyzés szerint — a többi állás mind csak másodrendű kérdésnek tekinthető.

Voltaképpen pedig, az egész lakoma s látszólagos értekezlet a tisztújítási állásra való candidalásért lön scenirozva, mert a jelenlegi tisztú ügyész személyét illetőleg a főispán ur kebleben „egy érzelem honol, mely azt sugja neki unta-lan, hogy ettől az embertől szabadulnia kell.“

Még egy pár szót szabad legyen megjegyeznünk a hivatalos „Debr. Ell.“ referálására.

Nagyon csálódik a „D. E.“ mikor azt

állítja, hogy a 9-iki értekezleten Hajdúvármegye választóinak zöme jelent meg s ott „a vármegye valódi közvéleménye nyilatkozott” és pedig a tisztai ügyési hivatal jövőre való beöltését illetőleg is. Mert először is az értekezleten megjelentek összes száma nagyon messze áll a 180-190-től, még ha a gíbiczeket is választóknak nézte vala a referálói nagytömeg; másodsor, mert a „tisztujtató” párt zöme tartózkodott részt venni az értekezleten, arról meg éppen nem gondoskodott az oda kiküldött néhány tag, hogy esetleges inlitványát holmi dilettánsok ordítóásával juttassa zöld ágra, mint ezt az ellenpárt cselekedte.

Igy tehát azon az értekezleten, mint pártértekezleten nem a vármegye közvéleménye, hanem csak a párt nyilatkozhatott. — Ez a való!

HELYI HIREK.

„Otromba sértésnek” nevezi a „Debr. Ell.” munkatársunknak azt az igen találó czélzást, hogy a főispánnál vacsorált urakat „vacsorapárt”-nak nevezte el. „Otromba” s a „g” bizony, sőt még sokkal több kell ahhoz, hogy valaki hírlapokba czikkezzen és még az alig mult parlamentarizmus történetét sem ösméri. Nem tudja, hogy vacsorapárt-nak eredetileg az az képviselőt nevezették, kik — az 1875-iki fuzió idejében — vacsora mellett politizáltak a budapesti „Vadász-kürt”-ben s ezért általánosan vacsora párt-nak nevezették el. A vacsorapárt elnevezés tehát lehet tréfás czélzás, de sértésnek csak is a czikkirő bormirtsága minősítheti. — Azok az urak „nem adják el a jussokat egy tállencsért?” Mi akar ez lenni? Czélzás arra, hogy azok az urak éppen szombaton vacsoráltak a főispán urnál, a mely napon minden házban rendesen lencsét szokás találni (kókait), a melynek feltalálásával a népmunda is foglalkozik, vagy csicsert? sők hajthatlanok maradtak a kitűnő eledelk daczára? Vagy czélzás valami hajdumegyei Ezsaura, a kinek a kezei szörösek és hosszúk ugyan, de a hangja mégis a — Jákóé? Nem értjük. A többi, a mivel velünk méltóztatik gorombáskodni, azt már értjük és jóízűn megmosolyogtuk. Rendesen megtörténik ez a kötekedés az előfizetési évad közeledtével, a mikor a „Debr. Ell.” érzi magát „a kisebbség lapjának.”

Tisztujtató mozgalom. A „vacsorapárt” (bocsánatot kérünk a lapjainkól, a „Debr. Ellenortól”, de nem tudnak neki más nevet adni) megtartotta tisztujtó értekezletét s az alispáni székre Rásó Gyula jelenlegi alispánt ajánlotta. A főjegyzői tisztségre — miután Oláh Károly I-ó aljegyző az ügy érdekében visszalépett — egyhangulag Fekete Sándor jelenlegi főjegyzőt ajánlatott. A t. ügyési állásra, bár Szina Gyula mellett is tekintélyes hangok emelkedtek, Szóllósy János püspök-ladányi ügyvédet, az árvaszéki elnöki állásra pedig Pényes Sándor jelenlegi elnököt ajánlotta az értekezlet. A „vacsora-párt” tehát nem kíván más tisztviselőt elejteni, csakis Szina Gyulát, azon-

ban lesz rá gond, hogy ez a vágya se teljesedjék!

Gáspár Imrét, lapunk f. szerkesztőjét az a csapás érte, hogy több nap óta agályos szembajban szenved, a mely csakhamar odáig fejlődött, hogy ma olvasni és írni képtelen. Dr. Somogyi Zoltán ur, városunknak e téreni jeles specialistája, vette szakavatott kezelése alá s rendelete folytán Gáspár Imre egy ideig nem folytatja munkásságát. Legjobb káracsnyoi ajándék lesz számára, ha akkorra szem-világát teljesen megmentheti, ámbar mondjuk a költővel: „Nem olyan nagy haszon, mindent és egészen látni!”

Közigazgatási bizottság. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága befőn tartotta rendes havi ülését. Az alispáni jelentés szerint emberölésért, lopásért egy-egy egyén tartatott le, egy katona szőkevény elfogatott. Tüzeset 7 jelentett be. A hasznos házi állatok egészségi állapota javult, a száj és körömfájás a vármegye egész területén megszűnt, még csak Földes és Hadház vannak zár alatt, de ezek is feloldhatók. A közigazgatási ügyforgalom 1119, a közigazgatási bizottsági 164 dbot tett, amaból 937, eebből 112 intézettek el. A tanfelügyelő jelentése szerint az iskoláztatás jeles volt, (a tankötelesek iskolába való feljarsát tekintve) Alsó-Józsán, Bözörményben. Egyeken, Felső-Józsán, Földesen, Kabán, P-Ladányban, Nádudvaron, Földesváron, Szovátton, Tetletlen; jó volt: M. Pércsen, Nánáson, Sámsóban, V-Pércsen, Tégláson; elégséges: Dorogon; rossz: Csege és Hadház. A tisztifőorvos a közegészségügyi állapotokról kielégítő jelentést tesz. Heveny fertőző kórok közül a kanyaró Nánáson kis terjedelmű járványként lépett fel; ezen kívül még vörheny és hagymáz észleltetett szórányosan. Meghalt novemberben 309 gyermek, született 554 gyermek. A k. i. r. m. é. r. n. ö. k. jelentése szerint közmunkaváltság címén 11,180 frt folyt be, melyből Bözörmény javára 591, Nánás javára 799, Dorog lapján 146 frt iratott elővasuti kölcsön címén. — A pénzügyi igazgatóság t. o. jelenté, hogy novemberben egyenes adók címén 123,165, hadmentességi díj címén 4782 frt folyt be.

A hó. A mennyeknek országában nagy tisztogatás van: poroják a felhővankosokat és párnákat, azért repül alá a sok hóféher pehely. Lassan szállinköznek, mintha külön-külön elmékednének a nagy kérdés fölött, érdemes-e ott hegyai az azurkék, csillagos napközelt és lebecsítőzni az emberek világába, a hol a legszebb csillagok a hójegecet is utóvégre lábál tapossák. Hisz odafenn olyan szép volt az örök fény közeleiben, a gyorsan utazó felhők ölében — s most ide lejönni, hogy sár válják belőlük, mégis szörnyű végzet! De a mint a f. d. közelebb jutnak, egyszerre csak neszel az egész pehelyszeg. Mit mondatok csak? hogy mi a sáros földre jutunk? Hisz az lehetetlen! — Vagy nem halljátok a csengő kacaját, a nevető örömet, a boldog vigsgát, az ujongást? Még ez csupa anyaghang, s mi újra közeledünk az éghez! — De egy idősebb, világlátott pehely, amely már egyszer itt járt a földön és később magához szivta a nap, megadja a fölvilágosítást. Nem pajtásaim, ez nem az ég, hanem a föld, s a hangok, — melyeket hallunk gyermekek szibon g á s, gyermekek örömjaja Ré g vár-

nak már miakét, a kik télen legkedvesebb játszóteráisi vagyunk a gyermekvilágnak. Most kezdődik a hólabda, a szánkázás ideje. S valamennyi bus pehely földerült, meggyorsítottak az eddig lassu alászállást, mert hisz a gyermekvilág várja őket.

Még egyszer a szombati czikk. A köv. sorokat vettük: „Debreczen, 1889, decz. 11. T. szerk. ur! Tegnap levelemben, (melyre előbb nem válaszoltam) megípett azon értesítése, hogy a czukorgyári felszámoló közgyűlésben tett felszámolásomnak, illetve rosszalásomnak a „Debreczen” szombati számában megjelent az igazgatót vádoló czikk ellen, odamagyaráztatott volna, hogy én a lapot vagy szerkesztőjét az-zal gyanusítottam miszerint ezen czikket pénzszerzési czélból közölte. — Ezt nem mondhatam, s a mit mondtam, annak ilyen értelmezés nem is adható, hanem azt nyilvánítottam, hogy a tisztességesen vezetett sajtónak kötelessége, ha valaki ellen a megtámadó vádat felvenni jónak látta, a czáfolatot is és a megtámadottnak szolgáltatott elégtételt (melyben a czukorgyári közgyűlésben a volt igazgató részéről) mint megtörtént tényközölmi*) és nem szabad azt elhallgatnia. — Ha szavam másként értelmezették volna, tessék ezen magyarázatomat — orvoslásképen — helyreigazító tudomásul venni. — Tisztelettel Szepessy Gusztáv. s. k.

Színház. Tegnap „Az arany pók” adott 2-szor, még pedig kitűnő előadásban, nagy ház előtt és folyt a japániai produkciója, kik ma utolszor lépnek fel. — Holnap, csütörtökön, tartja jutalomjátékát Mándoki Béla, színtársulatunk érdemes tagja, talán az egyedüli azok között, kik fényes színházunk megnyitja óta működnek nálunk. A derék művész jövőre már nyugdíjba szándékozik lépni, mert azt az elvet vallja, hogy miniszter és színész akkor lépjen vissza, a mikor még — marasztják. Az ő alakításait (egy-egy dalias hőst, a romantikus iskola számos jellemzetes alakját, művészetének legújabb irányából pedig azokat az elegáns öreg urakat) pedig szívesen látnók ezental is, mert Mándoki régebb az iskolához tartozik, a mikor a színészek nem tartották melék foglalkozásnak a színpadot s egész lélekkel éltek hivatásuknak. A rutin maga nem lehet minden a színészre nézve, de rutin nélkül azért a színész levir a deszkáról. Az újabb színész nemzedék sok tagjának félig sincs anyai rutinja, mint a mivel Mándoki rendelkezik. Az az impozáns megjelenés is ritkább már, a mellyel ő hiteti el velünk, hogy csakugyan Zrinyi, Marót bán, Beresényi, vagy Don Caesar. Mindezen előnyeit holnapi jutalomjátéka alkalmával is bőven értékesítendő Mándoki, a midőn Gutzkov „Uriel Acosta” cz. híres darabja kerül szíre. Ajánljuk ez estét a n. é. közönség partfogásába: megérdemli Mándoki Béla, hogy a közönség régi hívet csakugyan — megjutalmazzák, mert ő csakugyan a debreczeni publikumnak játszotta el élete legjavát. Eljárt szótta,

*) Ez meg is történt. Szepessy Gusztáv ur ösmert uri érzékétől és előzékenységtől viszont nem várhattunk egyebet, minthogy nekünk is megadja a fentebbi sorokban foglalt elégtételt. Szepessy Gusztáv urhoz intézett soraink okán különben az volt, hogy a közgyűlésben elmondott szavait egy helybeli lap rosszakaratlalt fordította ellenünk.

de mégis nyereséggel, mert mindig megnyerte a debreczeni közönség szeretetét!

Színházi hírek. Pénteken népelőadásul a „Szóköttkatoná” cz. népszimű adatik, ez alkalommal még egyszer föllepnek a japáni eróművészek, így a népnek is lesz alkalmuk azoknak ügyes mutatványaiiban gyönyörködni. Szinagazgatónk három estére szerződtette Jowe és Geffry angolokat, az u. n.: béka és gyík embereket, kik f. hó 17-18 és 19-ik napjain lépnek fel színházunkban, még pedig saját díszleteikben. Ilyen fajta mutatványokat még alig látott a debreczeni közönség, (De igen; a czirkuszban. R. v. v.) azért azt hisszük, — hogy az érdeklődést fel fogják bírni kelteni. Színtársulatunk szorgalmasan készül a „Bellevillei szűz” cz. operettére, a „Király és pór” vigjátékra, valamint „Szatanieil” című operettre, melyet Somló, a jó nevű író fordít. Vasárnap a „Háromszéki leányok” című népszimű adatik, a főszerepben Somlónéval, ki a debreczeni közönségnek osztatlan kedvence.

Az ügyvédi kamarából. A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírre tetetik, hogy Dósa Endre ügyvéd Tisza-Derzs székelyhelyi a kamara lajstromába folytatólag fölvetetett.

Móricz Józsefet, a 20 évi fegyház büntetésre ítélt debreczeni apagyilkost már beszállították az illavai fegyházba, a hol büntetését le fogja élni.

Iskola látogatás. Kiss József kir. tanfelügyelő iskola látogatás, és egyéb tanügyi dolgok elintézése végett tankerületébe körutrá ment.

Lehetetlen? Egy társaságban azon versenyeztek, ki tud nagyobbat mondani. „En már ismertem szelid anyóst!” — mondja az egyik. „Az semmi!” — mondja nyomban rá a másik, — „én láttam egy ízben Kohn rabbinust a római pápával makoáni!” — „Azt ugyan nem láttam,” — mondá egy harmadik, — „de láttam egy szerescent, a ki oly feketé volt, hogy gyertyát kellett gyújtani, ha látni akarta az ember!” — „A mi azt illeti,” feleli rá az első, — „már láttam én is ilyesmit, tudniillik egy olyan kövér asszonyt, a kinek kétszer kellett bejőnni az ajtón, hogy a szobába érjen!” Dühbe jö erre a második, hogy őt tullicizálta s így kiált fel: „En meg azt hallottam, hogy Tisza Kálmán ismét szögge akasztotta egyik elvét!” — „De már öcsém — pattant fel egy öreg ur, a ki nem euged a 48-ból — tedd bolondd a öregapádat! Az már lehetetlen, mert csak oly ember akaszthat elvet a szögge, a kinek még elvei vannak, Tiszának pedig nincs, mert a mi volt, azt már régen felagatta!”

A hajdu-bözörményi dalegyütés által f. hó 7-én rendezett táncvizsgálommal egybefűzött dal és zeneestélyt illetőleg „minden” egészében lehetetlen egy rövidke tudósítás keretében kimeríteni. Egyelőre a reporterek szokásos frázisait kerülve a „músortozat”-nál maradjok tehát, melynek legkimagaslóbb pontját Dr. Klein József né urnó zongora játéka képezte; a szép művésznőt már megjelenésekor is frenetikus tapsviharral fogadta a százkar meős s a classicus zenében gyönyörködni tudó hallgatóság, mely őt s ugyiszente Mészáros k. a.-t szép virág csokorral tüntette ki; nem lehet elismerés nélkül hagyni Uzon y i

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA.

Ibsen Henrik.

Ez a norvég nagyság, a ki ma már közelebb áll a sirhoz, mint az élethez, a kinek márványszerű homlokán anyai határozottság, anyai merészség van kifejezve, legtöbbet vitatott írója ma Európának. „Nóra”-ját ismeri a debreczeni közönség. Itt bemutatom egy költeményét, melyhez szükséges tudnunk a költő életéből a következőket. Honfitársával teljesen meghasonlott. A kicsinylő, gunyos fogadtatás, melyben otthon munkáit részesítették, arra az elhatározásra bírta, hogy multjával egészen szakít — s új életet kezd. Hazája nyomasztó légköréből szabadulnia kellett. Szabadulnia abból a kicsinyes világból, hogy a távolban magasabb életelvekre törekedjék. — „Cristiánia s ir s Norvégia temető!” — így szólott, mikor elhagyta szülőlte földjét. Annak ma már 25 éve s azóta Berlinben, Rómában s legutóbb Münchenben él.

Hogy sokszor elfogta a honvágy, az természetes. Bizonyítja ez a verse is:

Fölégetett hajók.

Futott a gunyólóktól Vittek sbees hajók Virágos tartományba, Hol napugár ragyog. A hótakarta bércek Mely ködbe vesztének; S szívét öröme kelték Az új föld — s emberek . . .

Fölégetett hajók; S a füst gomolygva szállt, Mint hid, a messze észak Jéges ködébe át . . .

Nyugot fényéből észak Ködébe — gyors lován — Egy nyughatatlan vándor Jár minden északán . . .

Ivánffi Jenő.

Ekklesiást követett!

Beszély.

— A „Debreczen”-nek írta: K. Tóth Kálmán. — (Folytatás.)

— Jól láttam én, — susogta Főrgeteg, miközben vágott újat erősen megszorítá, hogy vére folyjon s tovább beszélgethesseu Eteklával — jól láttam én azt, magam is ajtettem el egy pár szót a professzor ur elött, de rá mfordm, hogy az ő dolgába ne ártsam magamat. Hátha én a maga helyén volnék, egyenesen a prédikátor uramékat keresném föl; előadám a panaszomat, hogy lépjenek közbe. Ne áldozza fel ifju életét. Vagy tudja mit, bizza rá m, magához a superintendens urhoz elmegyek, előadom az ügy állását, majd megmossa ő a professzor ur fejét.

— Mit érnek velem? — erősíté Eteklá — ösméri atyámuram nézeteit, ugy sem szeretet soha, mondhatom csak kényszerűségből túrt el a házánál. Ha én most megint ellen-szegülök akarataának, irgalom nélkül kitaszít ajtaján s legyek földönfutó. Csak egy reményem volna, de az is ki tudja, nem hiu álom-e Tudja, hogy Horváthné asszonyság itt töltött nálunk három hetet s bucsuzáskor azt ígérte, bármikor jutnék oly helyzetbe, hogy rajtam segíthet, bizodalommal forduljak hozzá . . .

elmoudom még magának a mult éjjeli álomat, aztán bekötözöm újat, ne beszéljen senkinek arról, a mit vele bizalmasan közöltem. Álomban ott voltam Horváthnéknál. Leborultam elötte térdre. Főlemtél, kocsiba titetett s együtt jöttünk vissza apamat megkérlelni, de ő megátközött . . . rettenetes álomból ekkor ébredtem föl, reszkottem mint a nyárfalevél . . .

Főrgeteg mélyen elgondolkozva hallgatott Eteklára s kevés vártatva még halkabb hangon, csaknem susogva szólta: Isteni parancs, emberi kötelesség, hogy életünket védelmez-

zük. Ha Eteklá lányasszony a veszedelem elől menekül, csak önmaga iránti kötelességét teljesíti. Bűn volna ha hamisán esküszik, ha erőltetve bár, de mégis belenyugodva menne a bizonyos halálba. Ha apja szíve nem légyul meg, jogában áll félre vonulni a veszély elől, addig legalább míg ura atyját ki engedelmünk sikerül. Azt hiszem, ha egy időre eltávoznék innen hazulról, felebredne szívében is a könyörület s vasakarátát megtörné a szeretet. Horváthné asszonysághoz meneküljön, tartózkodjék ott pár hónapig, én mindenről értesítem, sőt magam elkísérem. Ne vonakodjék: élete boldogsága előbbvaló a vak engedelmességél.

Eteklá mindezt szó nélkül hallgatta végig. Látszott arca vonásain, hogy a kínálkozó szabadtási terv megnyerte tetszését, de mégis ingadozott. Hát a világ itele? Apja házától megszökik a leány! A világ nem azt szokta kérdezni, hogy miért cselekedte azt? Nem keresi az indokot. Magát a ténny nézi s azt bírálja, iteli el szigoruan. Apja házától megszökhött leány! Még a gondolat is megreszketteti.

De hát az a másik nyomasztó gondolat? Apja házától halálba vitt leány. Élni egy oly emberrel, kit gyűlöl, annak kenyerét enni, kinek tekintete is magtagyászja ereiben a vért. Inkább lenni koldus utca szegletén, mintsem hogy úlni a gyűlölt férfi bárszonypamlagján. Mind a két gondolat iszonyu! De az iszonyúságnak is van fokozata. Most rajta áll, hogy válasszon?

Főrgeteg ur, — susogta — gondolkoznom kell a fölött, hogy mire határozom magamat. Akármit határozok, holnap reggel fölvisz a könyvtárba néhány fölísánt. A legfelső könyv czimlapjára írok egy szót, csak egy szót csupán. Abból megösméri szándékomat.

A jegyváltás ünnepélyesen ment véghez Volt ott kedve mindenkié, csak a menyasszony volt hallgatag s ha egy-egy felköszöntő hangzott el, s a poharak összecördültek úgy érezte, mintha azokat a poharakat az ő beteg szívéhez vagdoszták volna. — Főrg-

geteg Miska kötelességszerűen hordozgatta, töltögette a bort s többször megtörtént, hogy a poharakat feldöntötte, mire a professzor ur csak azt jegyezte meg:

— Amice, magát sem fogadná meg Faraó király picillatornak.

Másnap reggel türelmetlenül várta a könyvtárnok a fölísánokat. Lázás izgatottsággal nyitotta ki a felső könyvet, benézett a czimlapra s szemei örömtől csillogtak, mikor ez egyetlen szót olvasta: „elmegyök.”

Istennek hála! megmentettem a szerencsétlen leányzót. Életemben legalább egyszer a jót jóval fizethetem vissza. Oh fatum! fatum! miért szültél engem Főrgeteg Miskának! Mily másképen alakultak volna az események!

Egy pár nap mulva aztán ama közös hír szárnyalta be Debreczen város utcáit, hogy Dombrádi Eteklá Főrgeteg Miskával elszökött. Ennél nagyobb gyalázat nem érhetne városgazda uramat. Főrgeteg többet ért ő nála! Dombrádi Menyhért urat elfutotta a méreg s a mi harmincz esztendő óta nem történt meg, három egész napig nem volt kezében egyik auctora sem. Mignem aztán Seneca emeg igéveli vigasztalta magát: fatis agitur, cedite fatis. A végzet ellen mit sem tehetünk.

Főrgeteg Miska azonban öt nap mulva előkerült. Ott várakozott a maga hidegvérűségével a könyvtári szobában, Dombrádi Menyhértnak rögtön tudtul adták Miska megérkezését.

Nem avatkozom a dologba, — szólta a rideg ember — végezze el a nemes magisztrátus.

Ugyis lett. A magisztrátus kérdőre vonta, hogy hova vitte Eteklát. Miska nagy szemeket meresztett.

Géza ur Schubert s sok r termeszét szerzéséb meg volt még a m az S z a sának sa „Valami d moral va dicseretén észre csak az ösmert megéjenes a legkelle csárdás pe hóféher va kedvnek s hódolattal A multás következő Uzon y i Szeremley Molnár In Kozma S á né, Kövér Andrásné, (Debrecze lyom Anta borné, Le Szabó Mih Gyuláné, R ály Deme Imre), Mo Kozma Er Mariska, Má rtha, K liska, Sze Emma, K kas Ilka, Kövér Ka

* Ma mint a „P felszapord ségek a b nem feleln a magyar tartóság a ben a köz hogy a m ség esetén kerületi f

* A fómérnököt zett be, h részen, pr járdá oly jarni nem gősen jele

* A vadászatot hely: a M

* Zic gróf nem f jétékony m mely alkál szerző, k tündette k sikerült, a sikerült. Z szesült.

tem. Etekl mentem. — I sem lehet gazda ura legjobban rajta a sz többet ért tőnek a r mintha ne kodott tov

zordon éjs Menyhért kocsiból s a kapuajtók vázott tatott el. hallották Főrgeteg ur tanuló Vagy talán séri, de n kad a szem maga Dom köpönyege cső felső ált ki:

— M én éjjeli o — F irgalom, e Szavait t Dom de szemel Az az egy ahhoz a g csen, min rés. A gy szere még sebb volt, mely az e egy perc alatt átgo fejére leá azt is láti

Géza ur hegedű játékát sem, a ki különösen Schubert „Menuetto“-jában csillogtatta fényes s sok reményekre feljogosító tehetségét, — természetesen, hogy a változatos művelés szerzésében a bősérményi „dalkörnek is meg volt a maga oroszlan része. A mi aztán még a műsorozat érdekes pontját képezte volt, az Szabolcska Mihály lapunk munkatársának satyrico humorisztikus felolvasása a „Valami a semmiről“, mely valóban oly humorral van megírva, hogyha netán valamit dicséretére felhozni akarnánk, akkor vennők észre csak, hogy éppen semmit sem mondtunk, az ösmert jeles felolvasót többször zajosan megéljenzették. — Azután következett a táncz, a legkellemesebb pillanat, mikor a hegedű a csárdás pezsdítő ütemeibe kap s előtűnnek a hófehér vállak, gyújtó szemek, midőn a jókedvűnek s örömeinek adozunk a legloyalisabb hódolattal; mindenki tánczolt és vigadott. — A mulatság fényéről leginkább tanuszkodnak a következő nevek, u. m.: Cziko István, Uzonyi Imréné (Debreczen), Paksy Károlyné, Szeremley Józsefné, Bakóczy Jánosné, Dr. Molnár Imréné (Szt. Imre), ifj. Karap Imréné, Kozma Sándorné, Magi Jánosné, Mező Jánosné, Kövér Antalné, Kovács Sándorné, Kovács Andrásné, Győrössi Imréné, Káposzta Gáborné (Debreczen), Cseh Béláné, Szabó Lajosné, Solyom Antalné, Losonczy Álmóné, Sívágó Gáborné, Lévy Mártonné, Gaál Bertalané, Szabó Mihályné, Péter Károlyné, Karenovics Gyuláné, Kántor Lajosné, Sütő Gáborné, Király Demeterné stb. Molnár Erzsike (Szt. Imre), Molnár Olga, Beke Rózsika (Debreczen), Kozma Erzsike, Paksy Margit, Sütő Ilon, Mező Mariska, Karap Róza és Antonia, Kovács Mártha, Kovács Berta és Irma, Győrösy Juliska, Szeremley Rozsa, Glósz nővérek, Kim Emma, Király nővérek, Silye Gabriella, Fazekas Ilka, Kántor Róza, Sívágó Mariska és Kövér Katica stb. stb.

* Magyar átiratok. Az utóbbi időben — mint a „P. Lloyd“-nak Prágából távirják — felszaporodtak azon esetek, hogy a cseh községek a hozzájok érkezett magyar átiratokra nem felelnek a azokat egyszerűen visszahíldik a magyar hatóságoknak. A morvaországi helytartóság azért rendeletet bocsátott ki, a melyben a községi előjárásoknak meghagyja, hogy a magyar átiratokat fogadják el és szükség esetén lefordítás czéljából küldjék be a kerületi főnökségekhez.

* A városi tanács utasította Balogh M. főmérnököt, hogy miután azon jelentés érkezett be, hogy a kisujt-utca elején az északi részen, próbaképp lerakott keramit anyagu járda oly sikos, hogy ott életveszély nélkül járni nem lehet, vizsgálja meg, s tegyen sürgősen jelentést.

* A debreczeni vadász-társaság hajtvadászatot rendez vasárnap, e hó 15-én. Gyűléshely: a Mézeshegyi csősz ház.

* Zichy Géza gróf Berlinben. Zichy Géza gróf nem rég Berlinben, mint rendezése szokta, játékon czélú zenekari hangversenyt adott, mely alkalommal négy minőségben, mint zeneszerző, költő, zongoraművész és karmester tüntette ki magát. A hangverseny igen szépen sikerült, a program két számát ismetelni kellett. Zichy gróf lelkes fogadtatásban részesült.

tem. Etelka leányasszony balra, én jobbra mentem.

— Igaz! igaz, Fürgeteg urnak semmit sem lehet szemére lobbantani s éppen város-gazda uram volt az, ki felmentése mellett legjobban kardoskodék, mert így nem szárad rajta a szegény, hogy Fürgeteg Miska nála többet ért. Uoisono visszaszállították mindketőnek a reputációját. A professzor ur pedig mintha nem is lett volna leánya soha, buvár kodott tovább auctorai között.

III.

Kegyelem! Irgalom!

Az 1711-ik év november havának egyik zordon éjszakáján, kocsii előtt meg Dombrádi Menyhért ur háza előtt. Egy nő szállott ki a kocsiból s inkább vánszorgott, mintsem ment a kapujáig. Zörgetett. A kocsi ekkor közéjük vágott a lovaknak s gyors futamban vágott el. Zögött az ősi szél. Talán ezért nem hallották meg a zörgetést. Pedig a professzor ur tanuló természeténél fogva a gyertyavilág. Vagy talán gyöngén zörgettek. Újból megkísérelt, de már alig volt ereje. Csaknem leroskad a szegény nő. Végre valahára meghallotta maga Dombrádi ur. Magára öltötte hosszú köpönyegét, kezébe vette a gyertyát s a lépéscső felső fokán állva, kelletlen hangon kiált ki:

— Mit zörgetnek itten, mit zavarják az én éjjeli csöndességemet!

— Én vagyok, atyám uram! Kegyelem, irgalom, eltévedt leánya esdekel bocsánattért. Szavait több ízben felbeszakította a zokogás.

Dombrádi ur kezéből kiesett a gyertya, de szeméből nem hullott egyetlen könny sem. Az az egy évi távollét úgy hozzá szoktatta ahhoz a gondolathoz, hogy neki leánya nincsen, mintha most bántotta volna a visszatérés. A gyertya kiesett kezéből, mert idegrendszere meg érzett. A test és volt könnyűlete sebb volt, mint a megcsontosodott értelem, mely az előítéletek rabszolgája volt. Habozott egy percig, de csak egy percig. E perc alatt átgondolta azt a szegényt, melyet ősz fejére leánya hozott, a nélkül azonban, hogy azt is látva velette volna, miszerint az elz-

* Vállalkozók figyelmébe. A nagyméltóságú cs. és kir. hadügyminiszter a cs. és kir. hadsereg részére az 1892 évtől kezdve szükséges és szövetkezettek útján terbe vett bőrnemű ruházati és felszerelési tárgyak szállítása iránt pályázatot hirdetett, mely pályázati hirdetményre oly megjegyzés mellett hivatik fel a vállalkozni óhajtok figyelmé, hogy a brünni, budapesti gráci és kaiser-eberdorfi ruha raktár, valamint a karlsburgi fiókruha raktár a mintákat és szállítandó tárgyak leírását tartalmazó füzeteket készletben tartja, és a vállalkozói óhajtoknak szabadságában áll ezek végett a nevezett ruharaktárak felügyelőségéhez fordulni. Megjegyeztetik, hogy a ruharaktár felügyelősége részéről a vállalkozóknak átengedett minták árához 15% kezelési költség hozzá számítatik. A közelebbi feltételeket tartalmazó hirdetmény és a szerződési minta pedig az alólt kereskedelmi és iparkamara hivatalában (N. Hatvan utca 1445 sz. a.) a hivatalos órák alatt megtekinthető. — Debreczen, 1889. december 10. A kereskedelmi és iparkamara.

* Korcsolya téri nota.
Hamis a lány zuzája,
Mint a korcsolya-pálya.
Ma hirdetik keménynek,
Estére már föleged.
Azt hinnéd, puha mármra,
S kék foltot nyersz utána.
S lány-szívekről ki tudja,
Mikor kemény, vagy puha?

* Bál megírók, tánczrendek elkészítésére — a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — gyors és jutányos árak mellett ajánkozik Kutasi Imre könyvnyomdája.

* A nap bülfelben. Londonból jelentik, hogy a naprendszer tanulmányozó bizottság jelentést tett közzé, mely a mi napunkat melegség tekintetében az ötödrendű égi testek közé sorozza s azt mondja, hogy a nap melegsége legnagyobb fokán már túl van s most hanyatló éveit, helyesebben évezredeit éli. — A legizőbb csillagok típusa a Livius, mely most érte el fénykorát. De bár napunk hűlöben van, mégis föltételezhető, hogy a hűlés folyamata lassabb, mint eredetileg a melegedés volt s hogy a nap még csak az ut felét tette meg a teljes kihűlésig.

* Husárok megállapítva s bejelentve 1889. decz. 11-től 18-ig. 26 kr. Erdei Jánosnál morgó-u. 587. sz. a., Rác Lajosnál csapó-u. 547. sz. a., Varga Imrénéél könyök u. 574 sz. a., 30 kr. Rác Györgynél czepléd u. 2599. sz. a., Bacso Jánosnál ajtó u. 676 sz. a., 34 kr. Rác Györgynél vár-u. 378. sz. a., Erdei Ferenczél csapó-u. 240. sz. a., Rác Lajosnál Liba u. 2061. sz. a., Kolb Jakabnál pfa-u. 687. sz. a. 36 kr. ifj. Gyarmati L-nál hatvan u. 1519 sz. a., csapó u. 794. sz. a., rózsater 10. sz. a., Németi L. nál czepléd u. 57. sz. a. varga-u. 2191 sz. a., pfa u. 229. sz. a., Erdei Ferenczél varga-u. 2238. sz. a., Balogh Jánosnál mester-u. 1371. sz. a., csapó u. 471. sz. a. Varga Imrénéél Sas u. 3. sz. a. Erdei Jánosnál sas-u. 3 sz. a. 44 kr. a 3 izr. mészárszékben a piacoz. Minden többi bejelentett 21 mészárszékben

ményeknek meg az apai tulságos szigor volt indoka.

— Nem tudom, kicsoda merészi fölvenni az én leányom nevét, tehát bárki legyen, vegye tudomásul, hogy Dombrádi Etelka meghalt. Eltemettem s a halottak nem járnak föl. Menjen utjára bekecséggel.

— Kegyelem! irgalom! térdeimen esedezem, könyörtőlön rajtam, kész vagyok minden kívánságát teljesíteni, csak ne tartszon el, könyörgött a szerencsétlen leány.

Dombrádi nem azért szivta be a stola bölcsezet elveit, nem azért hangoztatá gyakran „si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae“, hogy most egy szerencsétlen leány könnyei meglágyítsák szívet, s feláldozza valott elveit, megtagadja multját... miért? egy eltévedt leányért, kinek emlékét is kimosta az idő sziveből!

— Az én leányom meghalt, ismétlem, menjen utjára bekecséggel.

S aztán becsapta maga után az ajtót. De azon éjjel még sem jött szemére álom. Mindig hallotta a zörgetést, folyvást fülebe csöndült az a könyörgő hang. Háromszor is fölkel, hogy kimenjen, de csak azért, ha vajjon ott didereg-e még az a nyomorult. Mindannyiszor visszatartotta az állítólag nevét s becsületét beszennyező sérelem. Nem érdemel könyörületet, ki csufosan játszottá ki a legszentebb szülei jogokat. Merito plectitur! megérdemli a bünhődést. Ezzel nyugtatta volna meg magát, de azért mégis báborgott lelkiismerete. Földről nyugodt, csöndes volt, mint néha-napján a tenger tükre, de ott lenn hömpölyögtek a hullámok.

A szerencsétlen leány pedig öszzebb vonva öltönyt, várt, várt jóideig. Kétszer-háromszor még zörgetett s aztán tovább vánszorgott, míg nem az éjjeli őrző jött vele szemközt.

— Micsoda csavargó maga, honnan jön? — fogta karon az egyik éjjeli őr, — hát illik az becsületet nöcséledhez így késő órákban kóborolni? Aló mars a dutyiba.

Etelka nem is vonakodott. Ő már ugys halott, elvesztette nevét, becsületét. (Folyt. köv.)

pedig 1 kiló hus 40 kr. Jegyzet: Ifjú Ungvári András három szekében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

* Piaczi árak. Az 1889. decz. hó 10-én megtartott hetivásárról.

1 Mm Buza	8,50—8,30—8,10
1 „ Kétszeres	7,80—7,70—7,60
1 „ Rozs	7,10—7,00—6,90
1 Mm Árpa	6,20—6,10—6,00
1 „ Zab	7,00—6,90—6,80
1 „ Tengeri	5,00—4,90—4,80
1 „ Köles	4,80—4,50—4,20
1 Zsák Burgonya	1,10
100 ^{kg} Szalonna	44,00—43,50 42,00
100 ^{kg} Háj	44,00—43,50 42,00

* Rendőri hírek. Özv. Müller Józsefné Széchenyi-utczai 1818 sz. a. lakásán a takarítás alkalmával elveszett 1 db arany medail, és 2 db gyémántos arany gyűrű. Elveszett egy 2 ftr értékű zálog czédula, a megtaláló sziveskedjék a 3-ik ker. rendőrkapitánysághoz beadni. Találatott egy liba és egy fehér kendő, a tulajdonos átveheti özv. Szunyog Józsefné varga-utczai 2180 sz. a. lakásán.

* Helyreigazítás. Lapunk tegnapi számaának „heji hírek“ czimú rovatában „Lopás a szállodában“ czim alatt egy újdonság jelent meg, melyben a lopást elkövető tettesre azt mondtuk, hogy faczér pinczér. Ujabbban nyert biztos értesülésünk alapján közölhetjük, hogy az illető egy csavargó hetes volt.

* Dr. Löfkovits Márton ügyvéd, ki tanulmányai nagy részét városunkban végezte, a napokban nyitotta meg Budapesten, Nagykorona-utca 6. sz. a. irodáját.

Muzsák.

— Mikszáth Kálmán munkáinak a Révai testvérek budapesti kiadóhivatala által megadított füzetes kiadása gyors egymásutánban jelenik meg. Csak röviddel ezelőtt jelentük a „Nemzetes uraimék“ befejezését, mely az öszes kiadás 3-ik kötetét képezte, most már „Pipacsok a buzában“ öszszczim alatt a vállalat 4-ik kötetének kezdete ujabb két füzet, a 16 és 17-ik fekszik előtünk. Az e füzetekben foglalt elbeszélések közül egy-kettő már régi ismerősünk, de jó emléken álló ismerősünk. — Lattára illetve olvastára njra átéljük és érezzük azt a gyönyört, melyet csakis jó olvasmány nyujthat. Azok az elbeszélések pedig, melyek e régi ismerősökhöz kísértésképp csatlakoztak, méltó kísérői azoknak és „A majoronoki lázadás“ melyet Mikszáth műzsája szerlelt jó kedvében diktáltatott, egy csöppet sem áll „Az öreg gróf“ mögött. — A kik e pompás kiállítás füzeteket még nem látták, rendelkeznek belőle legelőbb matatóba egyet, — meg vagyunk róla győződve, hogy a többieket haladéktalanul meghoztatják és kevés pénzért, rövid idő alatt Mikszáth munkáit birják öszszegyűjtve, a mi a humoros olvasmányok dolgában felér egy egész könyvtárral. A vállalat kiadóhivatala Budapesten, IV., Váci-utca 1. sz. a. van és rendelés, előfizetés iránt legcélszerűbb egyenesen ide fordulni.

— „Gabi keservei“ czim alatt Matejka Károlytól új eredeti ábránd jelent meg zongorára két kézzel a „Harmonia“ zeneműkereskedés kiadásában. A fél nehezűgű ábránd a „Balaton háborgása“ módorában van írva és rendkívüli izléses cimlappal van ellátva. Ára 1 ftr és kapható a „Harmonia“ zeneműkereskedésben Budapesten, Váci-utca.

Közgazdaság.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsze decz. 9.) Buza tavaszra 8,68 pénz, 8,70 áru, buza őszre 7,83 pénz, 7,85 áru, — május—juniusra — pénz, — áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 5,39 pénz, 5,40 áru, jul.—aug. — pénz, — áru. — Zab tavaszra 7,66 pénz, 7,69 áru, őszre — pénz, — áru. Káposztarepeze augusztus—szeptemberre 12.% pénz, 12.% áru.

— Sertésvásár. A közbányai sertéskeres-csarnok távirata, Decz. 9. Az üzlet változatlan. M. urasági örog nehéz 44—45,00—frtíg ma. uras fiatal nehéz 45,50—46— frtíg, magy. urasági fiatal közép 45—45,50 frtíg, magy. uras. fiatal könnyű — frtíg, magyar szedett nehéz 44—45— frtíg, magyar szedett közép 43—44— frtíg, magy. szedett könnyű 41—43— frtíg, romániai bakonyi átmeneti nehéz — frtíg, rom. bakonyi átmeneti közép — frtíg, romániai bakonyi átmeneti könnyű — frtíg, rom. átmeneti eredeti közép — frtíg szeb. átmeneti nehéz 43—44— frtíg szeb. átmeneti közép 43—44— frtíg, szeb. átmeneti könnyű 41—42— frt. hisz a vasutól mázsiás — frtíg, hisz 1 éves élőszulyban — frtíg hisz két éves élőszulyban (makkos) 4%, frtíg, örog makkos sertés élőszulyban, 4%, levonás: — frtíg. Az árak hialalt sertéseknél pároakint 44 kgl. 4%-os levonással métermázsánkiat értendők. Romániai és szeb. sertéseknél, melyek mint átmeneti, adattak el, a vevőnek páronkint 4 forint aranyban várn fejébeu megterítettik.

Sertéslelészám: Decz. 6-án volt készlet 103,205 drb, december 7-én felhajtattott 1206 drb, december 7-én elszállított 2833 drb. Maradt készletben 101,528 drb sertés.

Apró cseprő.

— A kísértetlátó. Egy babonás paraszt lelkendezve szaladt a paphoz s elbeszélte, hogy kísértetet látott.

— Hol látta kend — kérdezte a pap.
— Éppen mikor a templom mellett haladtam el, a kísértetet a falon láttam.
— És milyennek látszott?
— Hát, — hát, — felelé a paraszt, — mint egy nagy számár.
Menjen kend nyugodtan haza és el ne beszélje senkinek az esetet, mert kinevetik a mért olyan féleak ember, hogy még a saját árnyékától is megijed!

László tárvész s árvekék helyén
Milyen magasztos, mennyi szép érely
Szív s lélek száz virága hogy fakad!

Kunyhók romokban állanak,
De ürkek közt milliók szive lángol!
Áldó könyektől s égő glóriától!

Erdődi S.

Bizony furcsa útja van a dicsőségnek! A hogy más országút ki van rakva kavicsal, úgy van ez embercsontokból kiburkolva: a hol más örvény árkaiban csordog a hús krivtály patak, úgy e örvény ennek árnyában kétfelül a meleg ember vér. Mégis olyan eokan járják.

Jókai M.

... Az író legelőbb küllön mehet a könyv-tétől, de az oratornak oda kell vinni a saját fejét, meg a többi tartozékokat, a ho' beszél. S nagy segítség ekkor az öszhang a külvő és belső között, ha az arcz nem díszhármó-vízal a beszéd közben mintha untalan kiátlán: „Ugyan mit tapsoltok a léleknek, nézzétek milyen idowaltalan oduban lakik!

Mikszáth K.

A bor, pálinka, kávé, tea nem tápláló, hanem élvezeti szerek. — A bor kis mértékben fokozza a munkakedvet, munkaképességet, elcsúti a jó kedvet, elősegíti az emésztést. — Mérsékeltlen élvezve az egészségre igen jótékonyan hat; nagyobb mennyiségben késlelteti a gyomoremésztést. Buchner mester-séges emésztési kísérletei szerint a vörös és édes borok kedvezőtlenebbnél hatnak az emésztésre, mint a könnyű fehér borok.

A közönség köréből.*)

Tek. Szerkesztő ur!
Folyó hó 8-án, azaz vasárnap déli 12 órakor a főiskola előtt sétálgattam, s előttem mintegy 20—30 lépésnyire ment a piac felé, városunk három igen előkelő családjához tartozó úri nő.

Eppen mikor a főiskola szegletéhez érkeztek, a Nagy-Péterfia utca felől bocsáttattak ki a főiskola kapuján az ipariszkolai tanuló. Szokás szerint ekkor kellemetlenség, — tudultak kifele. Ezen kellemetlenséget azonban jelen alkalommal egy kis kedélyes hölgölözással is kiegészítették, komolyan veszélyeztetve ez által a járó-kelők ruháinak tisztaságát, sőt életbiztonságát is, mivel a hó közé tégla és kődarabok tettek. — A három nő közül egyik figyelmeztette az inasokat, hogy a havazást hagyják abba, miután már látta miszerint ók sem kerülhetik el a meghavaztatást; figyelmeztetésére azonban óriási tömegben repült a védetlen nők felé a lucskos hó golyós azokat a hó valóssággal elborította.

Kérdem most már a t. főkapitány urat, hogy miért fizeti a város az utcán erre-arra kőszálló rendőroket? sőt tudomásom szerint a főiskolához is van rendelve rendőr, vagy ha nincs, kellene rendelai azon napokra, midőn ezen rakoncátlan inasok iskolába járnak. Vagy már oly trühetetlen állapotok vannak Debreczenben, hogy az utcán végig sem lehet menni a nélkül, hogy valamelyik utca-sarkon meg ne támadják a mester inasok a védteletlen nőket? Olyan állapotokat vagyunk már kénytelenek elnézni, hogy rendőrt oly helyen sem lehet találni, a hol arra szükség van?

Tudomásom szerint az ipar iskolai igen tisztelt és erőlyes igazgató ur mindent elkövet, hogy a legnagyobb rend legyen az inasok között, de ő arról már nem felelhet, hogy az utcán mit tesznek, hogy viselik magukat, azt hiszem ez a rendőrség dolga és kötelessége!

Midőn e néhány sor közlésére a t. szerk. urat felkérem maradtam tisztelettel.

Debreczen, 1889. decz. 10.

Egy szemtanu.

*) Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltenek, a szerkesztő csak a sajtóhatóságokkal szemben vállal felelősséget.

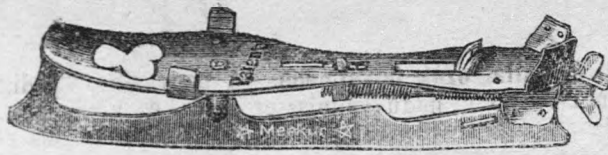
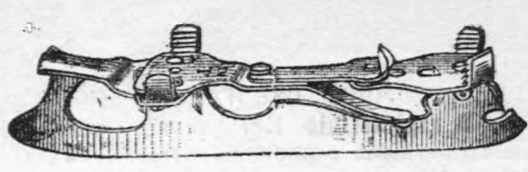
Debr. színház.

Holnap, csütörtökön 1889. decz. 12-én, VI. (páros) szünetben, MÁNDOKI BÉLA jutalomjátékául:

URIEL A COSTA.

Színmű 5 felvonásban.

Felolés szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

KOVÁCSGYULA

vaskereskedő,
DEBRECZEN, nagy-uj-utca szegletén, a BIKÁ szálloda mellett.

Mint egyed elárúsító, ajánlja a
WENINGER-féle szab.

**MOSÓ- és
FACSARÓGÉPEKET,**

mely 10 mosóú munka erejének fe-
lel meg, szabályozható facsarógéppel
együtt

ára 60 forint.

**EXCELSIOR
tengeri morzsoló**

munkaképessége naponként 30 hecto-
liter

ára 2 forint 50 kr.

Csinos kiállítású
francia asztalkonyhak és
takaréktűzhelyek.

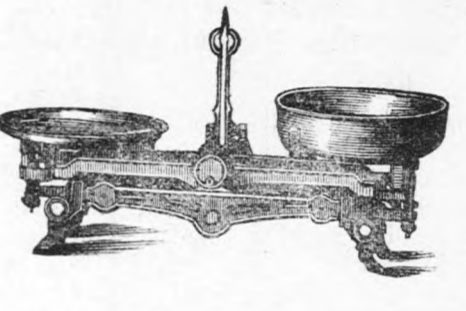
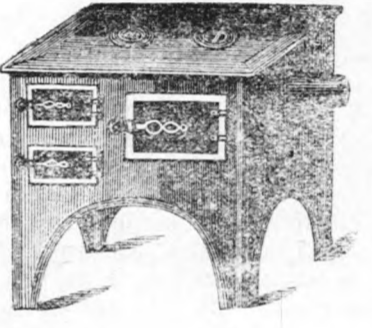
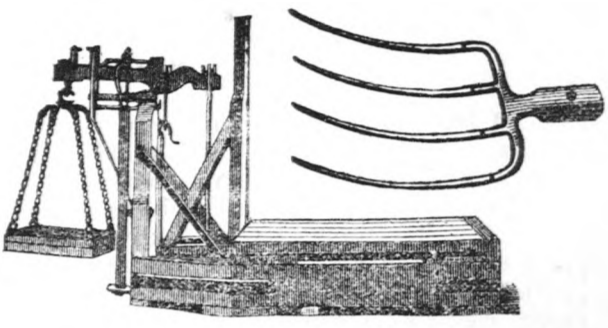
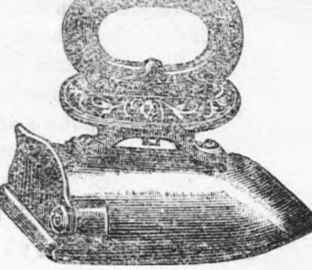
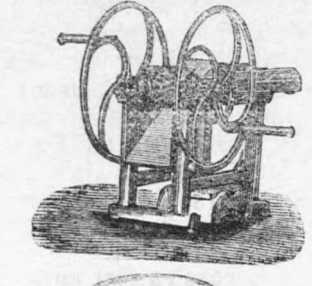
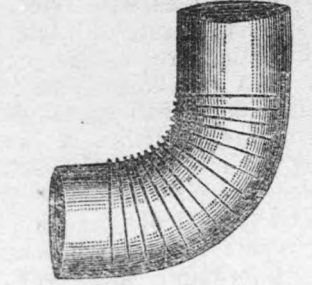
Első minőségű szabadalm.
HALIFAX és MERCUR
korcsolyák.

Szecska-vágók
kézi hajtásra,

Mérlegek, revolverek
niklrozott fényesítő

vasalók

Konyha edények
a legutányosabb árak mellett

Korona-forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni fióktelep árucarnoka.

Kitünő olasz gesztenyét, theát,
VALÓDI ANGOL RUMOT,
szepességi főzelékeket,

ritka jó minőségű

KÁVEKAT

és minden e szakmába vágó cikkeket jó minőségben, ju-
tányos árak mellett ajánl

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debr. fióktelep árucarnoka
nagy-várud-utca, megyeház mellett.

Korona-forrás!

Eddig felülmulhatlan.

MAAGER W.

valódi, tisztított

CSUKAMAJ-OLAJ

MAAGER VILMOSTÓL, Bécsben.

A legelső orvosi tekintélyek által megvizsgálva és könnyen
emészthetősége miatt gyermekek számára is különösen ajánlva és
reádelve — mint legtisztább, legjobb, legtermészetesebb és leghatá-
sosabbnak elismert szer: mell- és tüdőbajokban, görvély, kelés, daganat, bór-
kűteg, mandula-betegségek, gyengeség ellen. Üvegeje 1 frt. Kapható a gyári
raktárban, Bécs III. ker. Heumarkt 3., valamint

minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben
az osztrák és magyar monarchia területén.

Debreczenben Mihalovits István és Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész
uraknál és Rickl József kereskedésében.

Debreczen, 1889. Nyomatott KUTASI IMRE nyomdájában.

Richter-féle
Horgony-Epítő-Szekrények

a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradnak, három
éven felüli gyermekek számára. Legolcsóbbak azért,
mert azoknak számos kövei majdnem elpusztíthatla-
nok, úgy hogy a gyermekek évekig játszhatnak velük.
Minden valódi Epítő-Szekrény pompás minta-
füzeteket tartalmaz és későbbben kiegészítő-szekrény
által rendszeresen megújítható. Ára: 40 kr.,
70 kr., 85 kr., 1 frt. 10 kr. és feljebb. Óvakodjanak
értéktelen utánzatoktól és csak a „veres Horgony”
gyári joggyel ellátott szekrény fogadtassék el. A ki-
Epítő-Szekrényt szándékozik venni, az olvassa el
előbb „A gyermek legkedveltebb játéka” című pom-
pásan színezett könyvet, melyet ingyen küld meg:
Richter F. Ad. és társa, Bécs, I. Nibelungengasse 4.

9889
1889

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
részéről közhírré tétetik, miszerint a vá-
ros tulajdonát tevő pallagi I-ső számú 419
hold és 445 ööl területű tagföld, a
városház nagy tanácstermében f. 1889.
évi december hó 20-ik napján d. e. 10
órákor tartandó nyilvános árverésen,
1890. évi október 1-től 8 évre, vagyis az
1898 évi okt. 1-éig terjedő időre a vá-
rosi számvevői hivatalnál megtekinthető
feltételek mellett haszonbérbe fog adni.
Miól az árverelni óhajtok azzal
értesítetnek, hogy az 1885 frt kikiáltási
ár 10%-kát bánatpénzül az árvereltető
bizottság kezéhez készpénzben letenni
tartoznak.

Debreczen, 1889. December 2-án,
A városi tanács.

Felvágott száraz tűzifát

100 kilót 60 krajczárért ad: az első
debreczeni keféárugyár, miklós-utca
1924. sz. a. (a kuttal szemben).

Legfinomabb
SOUCHONG THEA
1/2 ko. 4 f. 80 kr. 1/4 ko. 2 f. 40 kr.
PALUGYAI KÁROLY vendéglős tulajdo-
nosnál: POZSONYBAN.

KÖZPONTI FŐRAKTÁR MOST
VÁCZI-UTCA 19. VÁCZI-UTCA

SVAR CZ ILLATSZERTÁRA
A „VIRÁGKOSÁRHOZ”
A VISSANTE
pipere-
különlegességek.

19 év óta ezerszeresen kitüntetett általános el-
ismerésben részesülő, egyetlen teljesen ár-
talmatlan, Dr. Lejosse által Párisban fiktált
készítmények az arczbőr, nyak, kezek és a fogak
szépítésére és gondozására nélkülözhetlen

RAVISSANTE

KÜLÖNLEGESSÉGEK:

RAVISSANTE egyetlen ártalmatlan szépítő szer
nappali használatra arczpör he-
lyett. Színház, hangverseny, bál és estélyek látó-
gatásánál nélkülözhetlen. A bőrt tisztítja, simítja,
finomítja; legjobb óvszer az erős levegő és szél-
elő — Kétféle készítmény sárga folt, vörös orr és
vörös kezek elhárítására. Az arczbőrnek gyönyörű
szép, üde kinézés kölcsönöz. — Hőfőhár és hal-
vány rózsaszín. — Ngy eredeti üveg ára 2 frt
50 kr, kisebb üveggel 1 frt 50 kr. Eddig több mint
180,000 üveggel kelt el.

RAVISSANTE CRÈME rendszeren lefekvés előtt
pattanások, rezesség és úgynevezett „Mitfresserek”
ellen. Legkedveltebb bőrfőhárító készítmény. Eredeti
nagy porcelán tégely 1 f. 80 k. kisebb tégely 1 f.

RAVISSANTE HÖLGPOR felülmul minden más
esti használatra legjobban ajánlható. Finomságra
nézve utóérhetlen; nagyon jól tapad a bőre és an-
nak bárosnyinomságot ad. Eddig több mint 100,000
doboz kelt el 3 színben: hófőhár, test- és rózsaszínű.
Eredeti nagy doboz ára 1 frt, kisebb doboz ára 60 kr.

RAVISSANTE SZAPPAN a legjobb illatos mos-
dószappan az arc- és
testbőr, valamint a kezeket finomítja és puhítja;
drbjá 59 kr., 1 doboz (3 darab) ára 1 frt 35 kr.

RAVISSANTE FOGPÉP a fogakat hófőhárre tisz-
títtítja. Eredeti porcelán-
tégely 1 frt. Eddig 56,000 tégely kelt el.

RAVISSANTE FOGPOR a fogakat hófőhárre tisz-
títtítja. Eddig 80,000 do-
bozzal több kelt el. — Eredeti dobozzal 50 kr.

RAVISSANTE SZAJVIZ ezerszeresen kitünő szer
nek bizonyult a legkino-
sabb fogfájás ellen is. Eddig több mint 60,000
üveggel kelt el. — Eredeti nagy üveg ára 1 frt.

Kaphatók Török József ur gyógyszerárban is,
Király-utca 12 sz., valamint a nagyobb vidéki
gyógyszerárakban. — Levélbeli megrendeléseket
naponta eszközöl a központi és székiüldési főraktár:

SVAR CZ ILLATSZERTÁRA
A „VIRÁGKOSÁRHOZ”
Budapest, váczi-utca.

Raktár Debreczenben: Tóth Béla (előbb Góll Nándor)
és Rothschnek V. Emil urak gyógyszerárjaiban.

Egy jól berendezett
fűszer üzlet
bor és sörméréssel egybekötve
eladó.
Értekezhetni Péterfia utca
939. szám alatt.

27 Hazai gyermekjátékok egyedüli raktára 27
KARÁCSONI ÉS UJÉVI
ajándék tárgyak, ugy-
szintén
HAZAI
gyermekjátékok
legolcsóbban kaphatók
Baum Miksánál.
27 Ajándék tárgyak legolcsóbb kuforrása 27

!!! A ki nem tudja, !!!
hogy a sok hirdett gyógyszer közül melyik felelne
meg leginkább betegségeknek, az kérje azonnal leve-
lező-lapon Richter kiadóintézetétől Lipcsében, a ké-
pekkel ellátott „A Betegbarát” című könyvesköt.
A hozzá nyomtatott hálaíratok bizonyítják, hogy a
műveskében foglalt jó tanácsok követése által, nem
csak ezren-meg-ezren elkerülték a haszontalan pénz-
kiadást, hanem még a vágyva-vágyott gyógyulást is
hamar megtalálták. A könyv ingyen küldetik meg.

18
Helyb
egy év
Egy év
Nyenyd
Wgy
A
Bá
tudark
harátkoz
Mit akar
eég? M
fosztani
nyeges a
választás
tani, me
önkormá
deletalk
is elkob
ritják?
Min
a kormá
adnak
Hallottu
kus elve
lyottuk
lyosabbá
kormány
végrehaj
mányzati
teljes fe
egy függ
élesektől
azért az
hagyják
tisztviselő
testületek
teljes fe
hallottuk
és városi
táskorét
tanus kor
Am
nyugtató
nézve, m
magyar n
ki akarja
és nem
frázisok.
akkor mi
a megyei
gyelmi el
rohatnak
exekválni
tisztviselő
tisztinyé
eljárás al
lom érde
hivatalos
választók
jelöltet d
fog érni
melyet el
sal megb
eltussolni
Azt,
vizsgálato
biztosítja
sét; hog
közigazgat
melyek a
hathatós
nek és me
lök tisztes
doskodni;
dolog. De
kormány e
szabályok
újabb told
önkormány
utolsó bü
bénitása é
fennebb j
semmit se
Mind
mit akar
jával. A
kai, admin
dasági tére
mivoltuk a
azokat alko
egy pillan